

Карпенко Ніна

доцент,

Пилипенко Катерина

к.е.н., доцент

Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

У вітчизняній та зарубіжній науковій літературі є багато визначень поняття державне регулювання економіки взагалі і аграрного сектора зокрема. При цьому, на наш погляд, кожний механізм державного регулювання розвитку аграрного сектора являє собою певне поєднання принципів, функцій, форм, методів і засобів регулювання.

Сьогодні в багатьох програмних документах, які розробляються з метою активізації державного регулювання розвитку аграрного сектора економіки України, досить часто трапляється поняття “механізм державного регулювання” – при вирішенні проблем розвитку галузі в загальному вигляді, так і окремих питань.

У науковій літературі та в практиці державного управління є різні визначення категорії “механізм”. Так, у довідковій літературі наводиться кілька визначень цього поняття. Слово “механізм” у перекладі з грецької “mechanē” означає “зброя”, “машина”. У першій дефініції – це послідовність станів, процесів, які визначають собою які-небудь дії, явища; у другій – система, пристрій, який визначає порядок якого-небудь виду діяльності.

До визначення поняття “механізм державного управління” або “механізм державного регулювання” по-різному підходили відомі зарубіжні та вітчизняні вчені: Г. Атаманчук, В. Афанасьєв, С. Глазьев, Ф. Шамхалов, В. Бакуменко, В. Галушко, В. Князєв, М. Корецький, О. Машков, О. Могильний, Н. Нижник, Г. Одинцова, Ю. Сурмін та ін. Так, на думку Г. Атаманчука, механізм управління – це складова частина системи управління, що забезпечує вплив на фактори, від стану яких залежить результат діяльності управлінського об'єкта. До того ж, на думку цього автора, механізмом може бути сама держава, якщо розглядати її як форму суспільного самоуправління [1]. У свою чергу, Ф. Шамхалов під механізмом держави в широкому розумінні визначає механізм практичної реалізації державної влади, а у вузькому – конкретний засіб впливу держави на суспільство для вирішення поставлених завдань або розв'язання протиріч [4].

Що стосується категорії “механізм державного регулювання”, то, за твердженням О. Комякова, “його необхідно розглядати як сукупність

Формування системи і механізмів обліково-аудиторського та аналітичного забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємств реального сектору економіки України

організаційно-економічних методів та інструментів, за допомогою яких виконуються взаємопов'язані функції для забезпечення безперервної, ефективної дії відповідної системи (держави) на підвищення функціонування економіки”.

На думку М. Корецького, зміст поняття “механізм державного регулювання економіки” можна визначити як систему засобів, важелів, методів і стимулів, за допомогою яких держава регулює економічні процеси, забезпечує реалізацію соціально-економічних функцій [2].

На нашу думку, механізм державного регулювання розвитку аграрного сектору економіки – це спосіб дій суб'єкта регулювання, який ґрунтується на базових принципах і функціях, забезпечуючи за допомогою певних форм, методів і засобів ефективне функціонування системи державного регулювання для досягнення поставленої мети та розв'язання протиріч.

Механізм державного регулювання є складовою системи державного регулювання, яка, крім того, включає в себе суб'єкти регулювання (державні органи), об'єкти регулювання (аграрний сектор; суб'єкти ринку постачальників товарів, робіт, послуг для аграрного сектору; суб'єкти ринку споживачів сільськогосподарської продукції; суб'єкти інфраструктури аграрного ринку). При цьому система працює під впливом певного навколишнього середовища. Це середовище представлене політичною та правовою, демографічною та екологічною, техніко-економічною і соціально-культурною складовими.

Нинішній стан функціонування механізму державного регулювання розвитку аграрного сектору показує, що він базується на багатьох важелях перспективного характеру. Так, Законом України “Про державну підтримку сільського господарства України”, який був прийнятий 24 червня 2004 р. № 1877-IV, були визначені основи державної політики у бюджетній, кредитній, ціновій, страховій, регуляторній та інших сферах державного управління щодо стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції та розвитку аграрного ринку, а також забезпечення продовольчої безпеки населення.

Однак дослідження показують, що державні механізми регулювання розвитку аграрного сектору, які застосовуються сьогодні, досить часто є неідеальними, недостатніми та такими, що не використовуються повною мірою як з об'єктивних, так і суб'єктивних причин. Але для досягнення поставленої мети розвитку аграрного сектору слід вирішувати цілу низку завдань, що за наявних проблем стає дедалі більш утрудненим. До того ж більшість існуючих проблем не можна вирішувати за допомогою ринкового механізму, тому необхідні суттєва підтримка галузі з боку держави та запровадження дієвого механізму державного регулювання розвитку аграрного сектору економіки України.

СЕКЦІЯ 2

Актуальні питання обліку окремих об'єктів та проблеми впровадження міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності

Особливе значення у механізмі державного регулювання розвитку аграрного сектора мають принципи регулювання. Їх дотримання має забезпечити уникнення суб'єктивізму під час втручання у функціонування ринкового механізму регулювання економіки, а також узгодження економічних інтересів учасників ринку. Щодо принципів державного регулювання розвитку аграрного сектора, то вчені економісти-аграрники досить по-різному підходять до їх визначення. Так, колектив учених Інституту аграрної економіки під керівництвом П. Саблука вважає [3], що побудова аграрної політики має відповідати таким принципам:

- системності та комплексності, тобто вплив держави повинен мати системний характер, охоплюючи всі аспекти агропромислової діяльності;
- опори на науку в процесі розробки стратегії й тактики політичних рішень, а також результатів їх здійснення, що забезпечує реальність політики.

Механізм державної підтримки сільськогосподарських підприємств повинен характеризуватися певною ефективністю. Так, наприклад, для сільськогосподарського товаровиробника ефективність від використання коштів Державного бюджету шляхом реалізації державних цільових програм (здешевлення кредитів у тому числі) може бути виражена у підвищенні врожайності сільськогосподарських угідь від раціональнішого їх використання та застосування більш ресурсозберігаючих технологій обробки землі (збереження родючості ґрунтів), крім того, у зменшенні кількості збиткових підприємств та збільшенні рівня прибутку у підприємств, які здійснюють свою діяльність більш ефективно. Будь-яка форма підтримки аграрних підприємств повинна не тільки компенсувати їх витрати, а й створювати стимули для підвищення ефективності відповідних програм.

Для держави першочерговим завданням є фінансова підтримка нарощування виробництва продукції, підвищення ефективності функціонування агропідприємств на основі спеціалізації і концентрації виробництва. Акумуляція інвестиційних потоків з метою зміцнення матеріально-технічної бази, застосування новітніх технологій, підвищення продуктивності праці, а отже, і зниження собівартості продукції можливі тільки у великих сільськогосподарських підприємствах, а це є основою конкурентоспроможності вітчизняного сільського господарства.

Список використаних джерел

1. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : [Курс лекцій] / Г. В. Атаманчук – М. : Издательство “Юридическая литература” 1997. – 431 с.
2. Корецький М. Х. Державне регулювання аграрної сфери у ринковій економіці : [Монографія] / М. Х. Корецький. – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 260 с.

3. Саблук П. Т. Становлення аграрної політики в Україні / П. Т. Саблук // Економіка АПК. – 2006. – № 1. – С. 3-7.

4. Шамхалов Ф. Теория государственного управления : [учебное пособие] / Ф. Шамхалов – М. : Экономика, 2002. – 638 с.

Козак Наталія
магістрант,
Новодворська Вікторія
к.е.н, доцент
Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ

В умовах розвитку ринкових відносин, функціонування нових форм організаційно-правових формувань в аграрному секторі економіки, зокрема, фермерських господарств, головним завданням бухгалтерського обліку і контролю, їх основним завданням є забезпечення користувачів достовірною та своєчасною інформацією. Зміна виробничих відносин в усіх сферах господарювання, складних соціально-економічних проблем, вимагає чіткої реалізації облікової політики.

Питання організації обліку і контролю у фермерських господарствах розглядаються у працях відомих вітчизняних науковців, таких як М.Я. Дем'яненко, В.А. Дерій, Г.Г. Кірейцев, М.М. Коцупатрий, М.Ф. Кропивко, В.Б. Моссаковський, М.Ф. Огійчук, Т.М. Сторожук, Л.К. Сук, П.Я. Хомин, а також зарубіжних авторів (М. Баккет, М.Ф. Бичков, С. Блегборн) та інших.

Фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян із створенням юридичної особи, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, займатися її переробкою та реалізацією з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм для ведення фермерського господарства, відповідно до закону [1].

Успішне функціонування фермерських господарств, забезпечення їх рентабельного виробництва продукції вимагає організації чіткої системи бухгалтерського обліку.

Облік у фермерських господарствах повинен бути налагоджений таким чином, що фермер в будь-який момент міг одержати повну і достовірну інформацію про господарські процеси, визначити свій